

**REPUBLIKA HRVATSKA
PRAVOBRANITELJICA ZA DJECU**

DPR –551-06/07-01

Zagreb, 30. svibnja 2008.

MINISTARSTVO OBITELJI, BRANITELJA
I MEĐUGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI

n/r potpredsjednice Vlade i ministrice
gđe Jadranke Kosor

Predmet: preporuka vezano uz primjenu Zakona o doplatku za djecu

Poštovana,

U posljednje vrijeme Uredu pravobraniteljice za djecu učestalo se obraćaju roditelji korisnici doplatka za djecu vezano uz primjenu članka 18. Zakona o doplatku za djecu (NN 94/01 i 138/06). Naime, roditelji nam se pritužuju kako se ta zakonska odredba tumači na način da se dodatak u iznosu od 500,00 kn za treće i četvrto dijete priznaje samo u onim slučajevima kada je treće ili četvrto dijete korisnik doplatka za djecu, a ne i u onim situacijama kada treće i četvrto dijete u obitelji to pravo ne ostvaruje iako roditelji i tu djecu uzdržavaju.

U izvješću Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje koje nam je dostavljeno na naše traženje potvrđena je ovakva praksa te navedeno kako *«se odredba o utvrđivanju dodatka za treće i četvrto dijete odnosi na djecu za koju korisnik ostvaruje pravo te prema tome, korisniku koji ostvaruje pravo za troje djece, dodatak se određuje u svoti od 500,00 kn mjesečno, odnosno u svoti od 1 000,00 kn mjesečno korisniku koji ostvaruje pravo za više od troje djece. Pri tome nije bitan redoslijed rođenja djece, niti ukupan broj djece u obitelji, već ukupan broj djece za koju se ostvaruje pravo na doplatak.»* Ujedno je istaknuto kako je takvo mišljenje u provedbi ove zakonske odredbe potvrđeno od strane Vašeg ministarstva te kako Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje smatra da pravilno primjenjuje Zakon o doplatku za djecu.

Kako u tekstu Zakona ovakav stav Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje nema podlogu budući da se u čl. 18. Zakona o doplatku za djecu navodi *«Korisniku uz utvrđeni iznos doplatka za djecu pripada i dodatak u iznosu po 500,00 kn za treće i četvrto dijete»* stav je Ureda pravobraniteljice za djecu da se ovakvim tumačenjem i primjenom Zakona roditelji zakidaju u ostvarenju ovog prava djece. Naime, unatoč okolnosti da dijete više nije korisnik prava na doplatku za djecu budući da se pravo na doplatku priznaje do navršene 15 godine života djeteta odnosno do završetka redovitog školovanja u srednjoj školi uz izuzetak djeteta s

oštećenjima zdravlja kojemu to pravo pripada najduže do 21 godine života, roditelji su i tu kategoriju djece dužni uzdržavati. Obiteljskim zakonom (NN 116/03.17/04, 136/04 i 107/07) propisano je da su roditelji dužni uzdržavati maloljetno dijete, ali i punoljetno dijete koje se školuje u srednjoj školi odnosno pohađa sveučilišni ili stručni studij u skladu s posebnim propisima, ukoliko ono redovito i uredno ispunjava svoje obveze. Roditelji su također dužni uzdržavati i punoljetno dijete koje je završilo obrazovanje i godinu dana nakon završetka obrazovanja ukoliko se dijete ne može zaposliti.

Nažalost, u mnogim hrvatskim obiteljima doplatka za djecu je gotovo jedini prihod te dodatak od 500,00 kn propisan Zakonom o doplatku za djecu za mnoge obitelji s više djece predstavlja značajnu stavku u obiteljskom budžetu. Podsjećamo kako je Hrvatski sabor donio Nacionalnu populacijsku politiku u kojoj je kao opći cilj istaknuto pomlađivanje i brojčani porast stanovništva u Hrvatskoj, a obiteljske potpore, među kojima je i doplatka za djecu, pri tome imaju kao prioritetan cilj osnaživanje obitelji u podizanju djece budući da mu je namjena upravo potpora uzdržavanja i odgoja djece. U Nacionalnoj populacijskoj politici tako se navodi: *«Da bi ostvarili ciljeve Nacionalne populacijske politike, napose u području podizanja razine rodnosti, nužno je izravne novčane poticaje primijeniti na sve rodilje i rođenu djecu. Doplatka za djecu, kao izravna mjera poticanja nataliteta »najvidljiviji« je doprinos društva podmirivanju troškova podizanja djece. Pripadajući iznosi moraju pokrivati što veći dio troškova uzdržavanja djeteta (do njegova osamostaljenja). Osobito je važno da su ta sredstva poticajna za rađanje većeg broja djece u obitelji (progresivno rastući s brojem djece). Naposljetku, jednako je važna dugotrajnost i sigurnost primjene ove mjere kao potpore države u ostvarivanju povećanja broja rođenih.»* Kako je Vaše ministarstvo sudjelovalo u donošenju Nacionalne populacijske politike te je jedan od glavnih nositelja njezine provedbe, uvjereni smo kako je u primjeni ove sporne zakonske odredbe došlo do nenamjernog propusta u njezinom tumačenju.

S obzirom na to da je primarna namjena doplatka za djecu potpora uzdržavanju djece, a imajući u vidu zakonsku obvezu roditelja u uzdržavanju djece, mišljenja smo kako odredbu kojom se propisuje dodatak za treće ili četvrto dijete treba tumačiti na način da se korisnicima to pravo priznaje za treće i četvrto uzdržavano dijete. Iz tog razloga Ured pravobraniteljicu za djecu preporuča da se naputkom o primjeni ove Zakonske odredbe, na predloženi način, osigura da se pravo na novčani dodatak priznaje i u onim slučajevima kada korisniku za treće ili četvrto dijete ne pripada pravo na doplatku za djecu ukoliko korisnik tu djecu uzdržava na temelju obveze proizašle iz čl. 209. i 210. Obiteljskog zakona.

Iskreno se nadamo da će ova naša preporuka biti prihvaćena kako bi na kvalitetan način zajednički doprinijeli boljoj zaštiti prava i dobrobiti djece.

S poštovanjem,

PRAVOBRANITELJICA ZA DJECU

Mila Jelavić, dipl.iur.

O tome obavijest:

1. Vlada RH